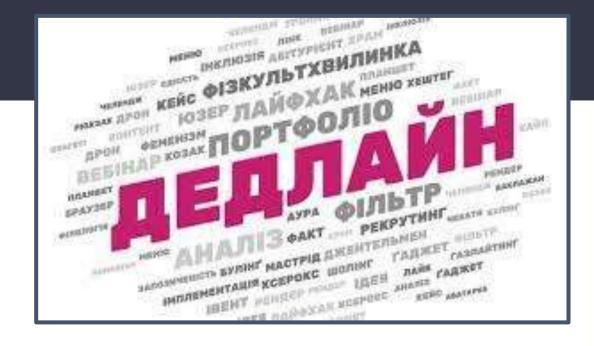
Українська мова 5 клас

Сьогодні 15.09.22

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1. Як формується лексичний запас кожної мови?
- 2. На які групи за походженням поділяються слова?
- 3. Які слова називають власне українськими?
- 4. Як у мову потрапляють запозичення?
- 5. Чому для кожної мови важливі насамперед власні слова?
- 6. Навіщо потрібні запозичення?

7 Яким словам — власне українським чи запозиченим — треба надавати перевагу і

чому?

Вправа 61. Розгляньте схему. Що ви дізналися про групи слів за походженням? На які запитання тут є відповідь? Передайте її зміст своїми словами

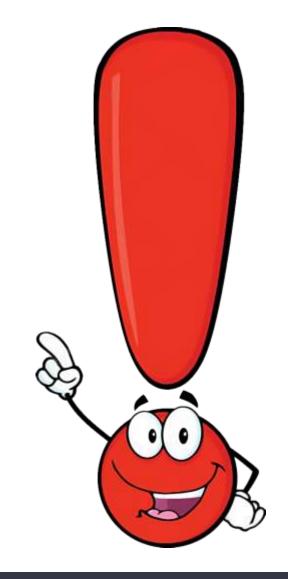
ГРУПИ СЛІВ ЗА ПОХОДЖЕННЯМ

Власне українські слова— це найдавніші в мові слова, що виникли одночасно з тими поняттями, які називають. Вони відображають довколишній світ українців і те, як люди бачать і сприймають його.

Іншомовні слова — потрапили в нашу мову по-різному: в результаті культурного обміну, під час торгівлі між народами, внаслідок воєнних конфліктів тощо.

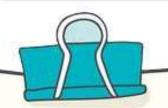

В українську мову примандрували слова майже з усіх мов: з латинської, грецької, англійської, французької, німецької, польської, тюркських мов тощо. Запозичення можуть збагачувати мову і шкодити їй.

Розгляньте слова, записані ліворуч і праворуч. Які запозичення, на вашу думку, збагачують мову, а які — шкодять їй? Відповідь обґрунтуйте

1) грошові одиниці: ліра,

лат, крона, фунт стерлінгів, долар;

2) національні страви:

паелья, паста, суші;

3) одяг: сарі, кімоно,

пончо;

4) танці: фламенко, лезгінка, сальса, самбатанго.

Допис — пост,

виклик — челендж,

світлина — фотографія,

наплічник — рюкзак,

цькування — булінг,

летовище — аеродром,

мить — момент,

зміна — ротація,

славень — гімн

Прочитайте і запишіть речення. Поміркуйте, які з виділених слів власне українські, а які — запозичені

1. Подейкують, що він тут мешкає змалечку. 2. Ніхто раніше й не думав самотужки робити багнюку або порпатися в калюжі. З. «Напевно, якийсь квест для хлопчиків», — подумала Катруся. 4. У центрі кімнати стояв який химерний прилад, схожий на термінал із сенсорним дисплеєм. 5. «Невже я сплутала монітори?» розгубилася Катруся. 6. Раптом атракціони в ігроленді замиготіли яскравіше (В. Кохан).

Пригадайте і запишіть за відведений час якомога більше запозичених слів, що мають у нашій мові відповідники. Яким із них варто надавати перевагу?

Аеропорт — летовище, алфавіт — абетка, аргумент — доказ, біографія — життєпис, журнал — часопис, карта — мапа, менеджмент — управління, фонтан — водограй, вай-фай — бездріт, фото — світлина, планшет - гортайчик.

Чи потрібні мові запозичення? Які саме? Наскільки важливо для людини мати захоплення?

Домашнє завдання

Параграф 8 (повторити правила); Ст. 29, впр.64